

MÄÄRUS

Rahandusministri 6. aprilli 2023. a määruse nr 22 „Tegelike kasusaajate andmekogu asutamine ja põhimäärus“ muutmine

Määrus kehtestatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 76² lõike 1 alusel.

§ 1. Rahandusministri 6. aprilli 2023. a määruses nr 22 „Tegelike kasusaajate andmekogu asutamine ja põhimäärus“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 sissejuhatavas lauseosas asendatakse tekstiosa „ja avalikustades teavet“ tekstiosaga „, kontrollides ja tehes juurdepääsuõigust omavatele isikutele kättesaadavaks andmed“;

2) paragrahvi 3 lõige 7 sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Andmekogu andmetele tagatakse käideldavus, terviklus ja kättesaadavus juurdepääsuõigust omavatele isikutele, välistades andmete õigustamatu või tahtmatu muutmise ning õigusvastase avalikustamise.“;

3) paragrahvi 5 punktist 5 jäetakse välja sõna „avalikkusele“;

4) paragrahvi 5 täiendatakse punktidega 8–12 järgmises sõnastuses:

„8) võtab vastu ja menetleb õigustatud huvi alusel esitatud juurdepääsutaotlusi;

9) kontrollib õigustatud huvi alusel juurdepääsu saanud taotleja isikusamasust ja taotluse põhjendatust;

10) teeb otsuseid õigustatud huvi alusel juurdepääsu andmise, sellest keeldumise, juurdepääsu kehtivuse pikendamise ja juurdepääsu tühistamise kohta;

11) koostab andmekogu andmetele juurdepääsude ja andmete kättesaadavuse piirangute kohta statistikat;

12) täidab Euroopa Liidu õigusaktidest tulenevaid Euroopa Komisjoni teavitamise kohustusi seoses andmekogule juurdepääsu võimaldamisega.“;

5) paragrahvi 6 lõike 1 punktis 1 asendatakse tekstiosa „, seaduses ning“ tekstiosaga „,seaduses, Euroopa Liidu õigusaktides ja“;

6) paragrahvi 6 lõiget 1 täiendatakse punktidega 8–15 järgmises sõnastuses:

„8) peab andmekogule juurdepääsuõigust omavate isikute nimekirja;

9) tagab eri juurdepääsutasemete tehnilise rakendamise;

10) tagab andmekogu kasutajate autentimise ja autoriseerimise;

11) tagab õigustatud huvi alusel juurdepääsu taotlemise ja andmise ning korduva juurdepääsu ja juurdepääsu tühistamise tehnilise toe;

12) peab tehnilist arvestust andmekogu kasutamise üle;

13) tagab andmesubjekti õiguste teostamiseks vajaliku tehnilise toe logiandmete väljastamisel õigusaktides sätestatud juhtudel;

14) rakendab tehnilisi ja organisatsioonilisi meetmeid, mis välistavad asjaomase juriidilise isiku või usaldushalduse teavitamise päringu tegemisest, kui õigusaktidest tuleneb teavitamiskeeld;

15) esitab vastutavale töötajale andmekogu kasutamise kohta perioodilisi ülevaateid ja statistikat.“;

7) paragrahvi 9 täiendatakse lõigetega 6–8 järgmises sõnastuses:

„(6) Registripidaja võtab asjakohased meetmed lahknevuse lahendamiseks viivitamata, kuid hiljemalt 30 tööpäeva jooksul lahknevuste teatise saamisest arvates, kui seadusest või Euroopa Liidu õigusaktist ei tulene teisiti.

(7) Kui lahknevust ei ole võimalik käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud tähtaja jooksul lahendada, dokumenteeritakse menetlustoimingud ja menetlust jätkatakse kuni lahknevuse lahendamiseni.

(8) Lahknevusmärke on nähtav isikutele, kellel on õigus andmekogule juurde pääseda, kuni lahknevuse lahendamiseni.“;

8) paragrahvi 10 tekst sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Andmekogule võimaldatakse juurdepääs, sealhulgas Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud piiriülese juurdepääsu võimaldamiseks, ja andmekogust väljastatakse andmeid äriregistri infosüsteemi kaudu. Andmekogu on muudest andmekogudest õiguslikult sõltumatu.

(2) Andmekogule võimaldatakse juurdepääs järgmistel asutustel ja isikutel seaduses sätestatud ulatuses:

- 1) pädev asutus;
- 2) kohustatud isik;
- 3) õigustatud huvi tõendanud füüsiline ja juriidiline isik.

(3) Juurdepääs realiseeritakse kasutajarühma põhjal vastavalt juurdepääsu alusele ja ulatusele.

(4) Õigustatud huvi alusel juurdepääs võimaldatakse vastutava töötaja otsusel.

(5) Andmeid väljastatakse asjaomast juriidilist isikut või usaldushaldust teavitamata, kui seadusest või Euroopa Liidu õigusaktist ei tulene teisiti.

(6) Ajaloolistele andmetele ja digitaalses arhiivis olevatele andmetele võimaldatakse juurdepääs seaduses ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud juhtudel ja ulatuses.

(7) Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse §-s 79² nimetatud piiratud kättesaadavusega andmetele võimaldatakse juurdepääs üksnes seaduses sätestatud isikutel seaduse ulatuses.“;

9) määrust täiendatakse §-ga 10¹ järgmises sõnastuses:

„§ 10¹. Õigustatud huvi hindamine ja andmete väljastamisest keeldumine

(1) Vastutav töötaja menetleb õigustatud huvi kohta esitatud taotlust ja teeb otsuse õigustatud huvi olemasolu või selle puudumise kohta, hinnates taotluses ja selle lisades esitatud asjaolude põhjendatust ja asjakohasust. Vajaduse korral küsib vastutav töötaja taotlejalt lisateavet või -dokumente.

(2) Kui vastutav töötaja tuvastab õigustatud huvi olemasolu, võimaldab ta taotlejale juurdepääsu tegelike kasusaajate andmekogu andmetele taotluses nimetatud andmete ulatuses otsuse tegemisest arvates.

(3) Vastutav töötleja teavitab taotlejat õigustatud huvi olemasolu või selle puudumise kohta tehtud otsusest ning andmete väljastamisest või sellest keeldumisest 12 tööpäeva jooksul taotluse esitamise kuupäevast alates. Taotluste ootamatult suurenenud arvu korral võib vastutav töötleja pikendada taotlejale vastamise tähtaega 12 tööpäeva võrra, kuid kokku mitte rohkem kui kahel korral. Lisateabe ja -dokumentide küsimise korral pikeneb tähtaeg seitsme tööpäeva võrra.

(4) Vastutav töötleja keeldub andmetele juurdepääsu andmisest, kui:

- 1) andmete väljastamist taotlev isik ei ole esitanud vajalikku või § 11¹ lõikes 2 nimetatud teavet;
- 2) õigustatud huvi olemasolu tegeliku kasusaaja andmete väljastamiseks ei ole tõendatud;
- 3) esineb rahapesu ja terrorismi tõkestamise seaduse § 79² lõikes 1 või 2 nimetatud asjaolu;
- 4) vastutaval töötlejal on taotluse lahendamisel kogutud andmete põhjal tekkinud põhjendatud kahtlus, et andmeid ei kasutata taotluses märgitud eesmärgil või neid kasutatakse eesmärgil, mis ei ole seotud rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise tõkestamise või selle vastu võitlemisega;
- 5) teise liikmesriigi keskregistri poolt tunnustatud õigustatud huvi ei hõlma eesmärki, milleks andmetele juurdepääsu taotletakse;
- 6) andmete väljastamist taotlev isik asub kolmandas riigis ning andmete väljastamine ei ole kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) V peatükis sätestatuga.“;

10) määrust täiendatakse §-ga 11¹ järgmises sõnastuses:

„§ 11¹. Õigustatud huvi alusel juurdepääsu taotlemine ja taotluse andmekoosseis

(1) Õigustatud huvi alusel esitatud juurdepääsutaotlus esitatakse vastutavale töötlejale äriregistri infosüsteemi kaudu või muul vastutava töötleja määratud viisil.

(2) Õigustatud huvi alusel esitatud juurdepääsutaotluses märgitakse vähemalt:

- 1) taotleja nimi või ärinimi;
- 2) taotleja isikukood või registrikood;
- 3) taotleja kontaktandmed;
- 4) andmed selle kohta, millise juriidilise isiku, usaldushalduse või muu õigusliku üksuse tegelike kasusaajate andmetele juurdepääsu taotletakse;
- 5) õiguslik alus andmete kättesaadavuse tagamiseks;
- 6) selgitus, miks on taotleja hinnangul andmete kättesaadavus vajalik;
- 7) andmed taotleja kutse või tegevusala kohta;
- 8) andmed või dokumendid, mis tõendavad õigustatud huvi olemasolu.“;

11) paragrahvi 12 tekst sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Andmekogu kasutamise õiguspärasust kontrollitakse tarkvaraliste ja organisatsiooniliste meetmete abil.

(2) Iga andmekogusse tehtud päringu, andmete esitamise, lahkevusteatiselise esitamise, juurdepääsutaotluse esitamise, juurdepääsu andmise ja tühistamise ning juurdepääsust keeldumise kohta logitakse vähemalt:

- 1) kasutaja või taotleja ees- ja perekonnanimi või ärinimi ning esindatava isiku või asutuse nimi, kui päring tehakse esindatava nimel;
- 2) kasutaja või taotleja isikukood või registrikood ning esindatava isiku või asutuse registrikood, kui see on asjakohane;
- 3) toimingu liik;

- 4) toimingute tegemise kuupäev ja kellaaeg;
- 5) päringu või taotluse objektiks olnud andmekoosseis;
- 6) juurdepääsu alus või kategooria;
- 7) viide otsusele, kui toiming tugines vastutava töötleja otsusele.

(3) Isikuandmete töötlemise logiandmeid säilitatakse viis aastat toimingute tegemisest arvates, kui seadusest või Euroopa Liidu õigusaktist ei tulene pikemat säilitamistähtaega.

(4) Logiandmeid väljastatakse andmesubjektile või pädevale asutusele õigusaktides sätestatud juhtudel ja korras.“;

12) määrust täiendatakse §-ga 12¹ järgmises sõnastuses:

„§ 12¹. Juurdepääsu- ja piirangustatistika

(1) Teenindav asutus tagab tehnilise toe arvestuse pidamiseks:

- 1) õigustatud huvi alusel esitatud juurdepääsutaotluste arvu üle;
- 2) rahuldatuks tunnistatud ja rahuldamata jäetud taotluste arvu üle;
- 3) tühistatud juurdepääsuõiguste arvu üle;
- 4) rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 79² alusel kohaldatud andmete kättesaadavuse piirangute arvu ja aluste üle.

(2) Vastutav töötleja avaldab kord aastas koondstatistika, mis on isikustamata, käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete kohta ning esitab Euroopa Liidu õigusaktides ette nähtud andmed Euroopa Komisjonile.“;

13) paragrahvi 14 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Andmekogu vastutav töötleja kontrollib andmekogu kasutavatele isikutele antud juurdepääsuõiguste kooskõla käesoleva määruse 10. juulil 2026. a jõustunud määruse redaktsiooniga ja teeb juurdepääsuõiguste selle redaktsiooniga kooskõlla viimiseks vajalikud toimingud hiljemalt 2026. aasta 10. augustil.“.

§ 2. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub 10. juulil 2026. a.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
Rahandusminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Merike Saks
Kantsler